

Inputdag TOEKOMSTBROUWERS

Scholen in actie voor een duurzame toekomst.

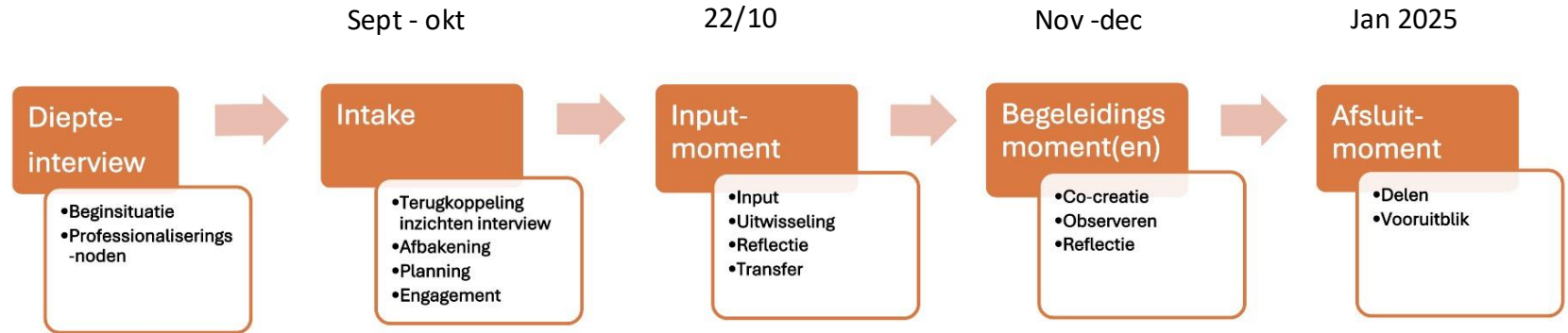
Dinsdag 22/10/2024

Agenda

- 9u30 – 9u45: Welkom & kennismaking
- 9u45 – 12u00: EDO carrousel
- 12u00-13u00: lunch
- 13u00 - 14u30: verkennen projectontwerper
- 14u30 – 15u30: uitwisseling projectontwerper
- 15u30 - 16u00: afsluiten & vooruitblik traject

Verloop traject

Noden

- (1) doelgerichte begeleiding en evaluatie van het leerproces
- (2) partnerschappen als middel tot leren
- (3) meer betrokkenheid/gedragenheid binnen het team
creëren: hoe word je een EDO–effectieve school?

VALIES

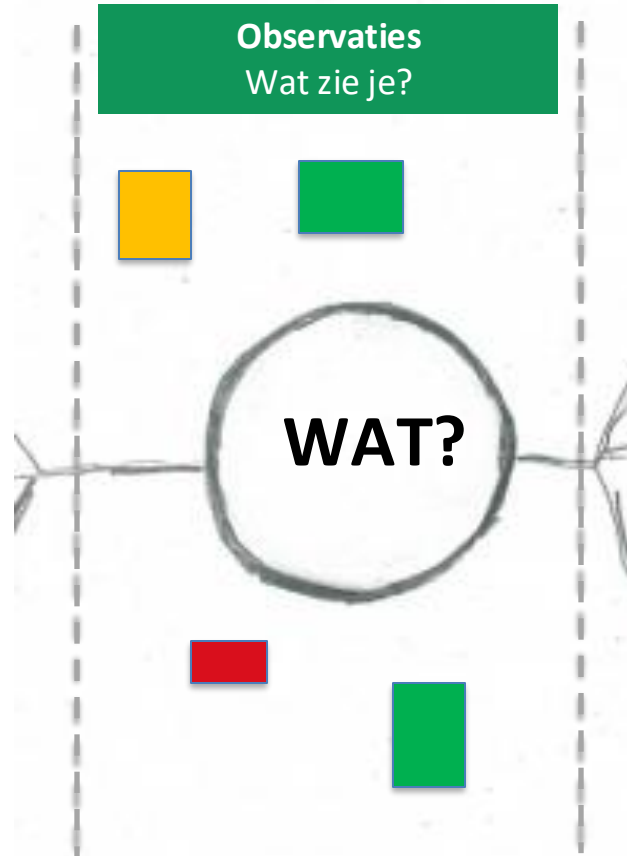
EDO carrousel:
maar kennis met
de EDO principes.

Meenemertjes.

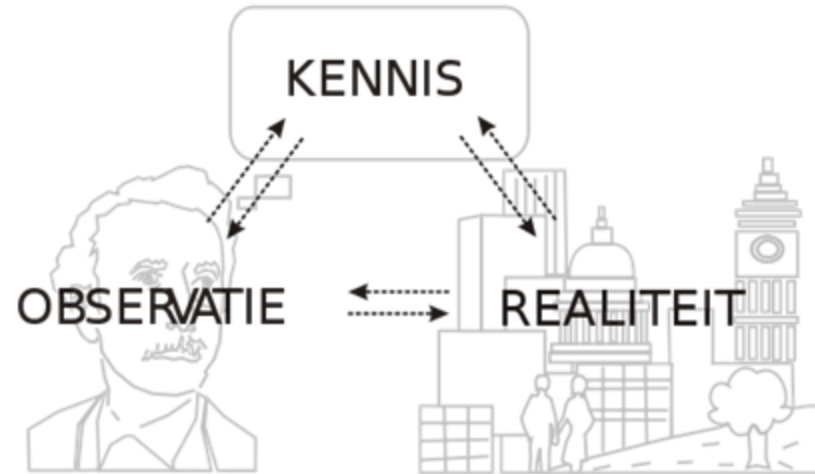

Wat zie je? (5')

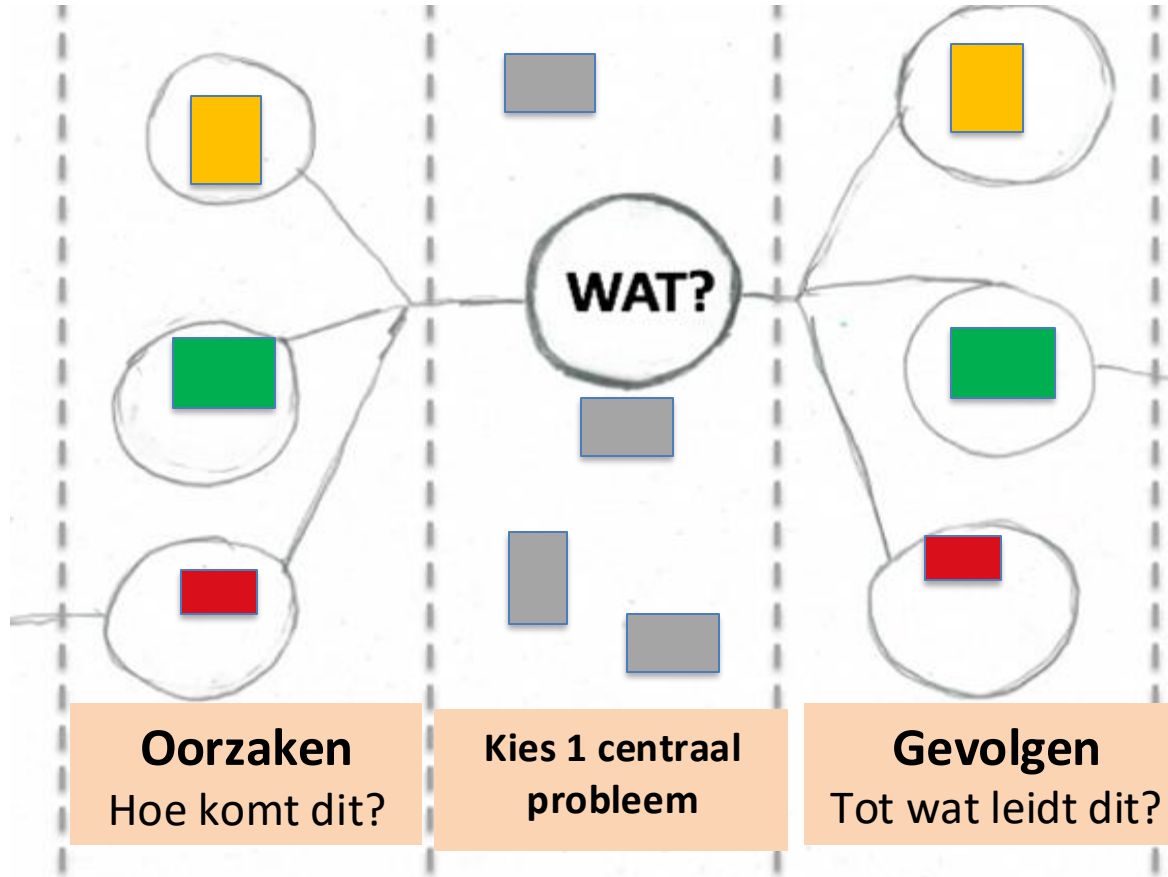
Waar heeft het mee te maken? (10')

- Kies elk een artikel.
- Lees het artikel.
- Noteer het centrale probleem op een post-it.
- Noteer oorzaken en gevolgen op post-its
- Wissel uit.

Doel: inzichten m.b.t. het probleem verruimen.

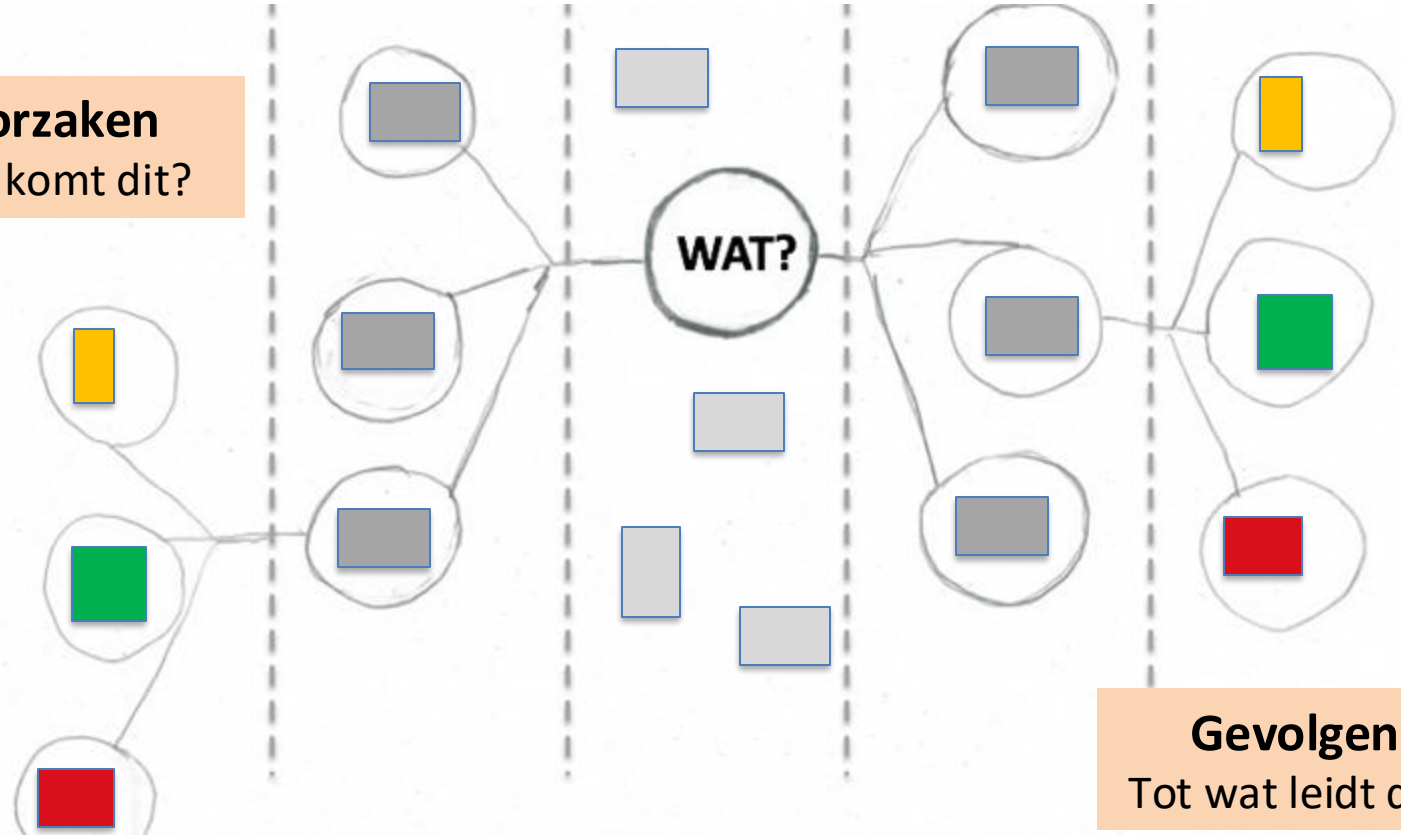
Hoe komt dit? Tot wat leidt dit? (5')

Hoe komt dit? Tot wat leidt dit? (5')

Oorzaken
Hoe komt dit?

Doel:
Relaties leggen
tussen oorzaken en
gevolgen.

Gevolgen
Tot wat leidt dit?

TERUGBLIK - REFLECTIE

Wat hebben we gedaan & waarom?

TERUGBLIK - REFLECTIE

Wat hebben we gedaan & waarom?

- Voorkennis activeren
- Nieuwe kennis – inzichten verruimen
- Verbanden: oorzaken-gevolgen: SYSTEEMDENKEN
- Visualiseren van een systeem
- Zelf een centraal probleem kiezen
- Probleem afbakenen
- Kritisch denken (doordenken, in vraag stellen)
- Ervaringen uitwisselen

Wie is er allemaal bij betrokken? (10')

PEOPLE: Wat is de invloed van/op de **mens**?

bv. Wie is er betrokken?

PLANET: Wat is de invloed van/op de **planeet**?

bv. Wat zijn de ecologische effecten?

PROFIT: Wat is de invloed van/op de **economie**?

bv. Waar zit winst, verlies en impact op welvaart?

Doel: Een fenomeen benaderen vanuit duurzaamheidspijlers

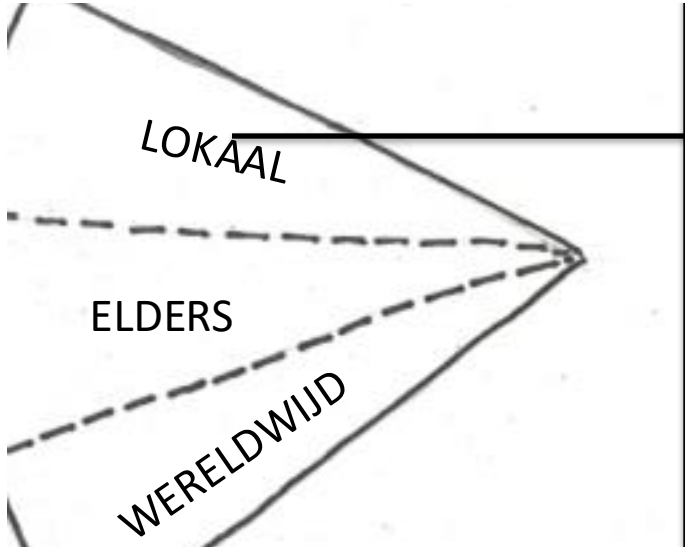
Duurzaamheidspijlers: tijd en ruimte

Ruimte

Is het iets dat enkel lokaal gebeurt?

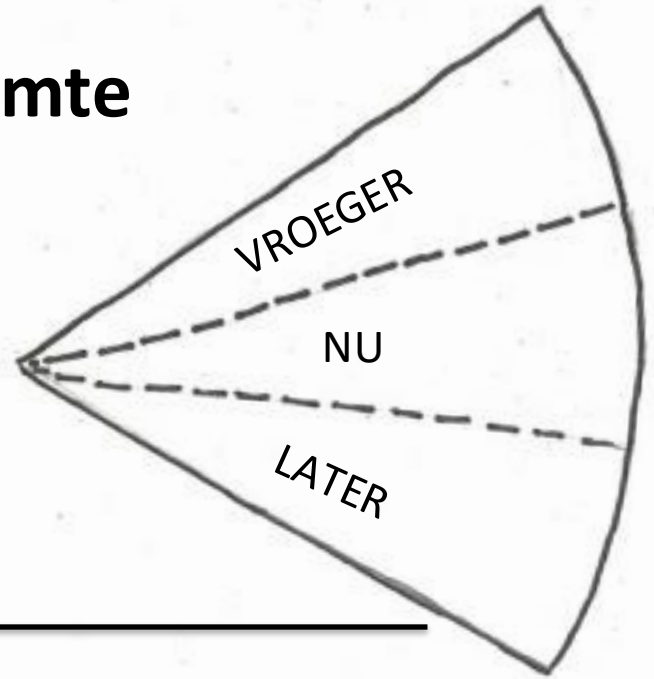
Is het iets dat elders in de wereld gebeurt?

Gebeurt het overal in de wereld?

Tijd

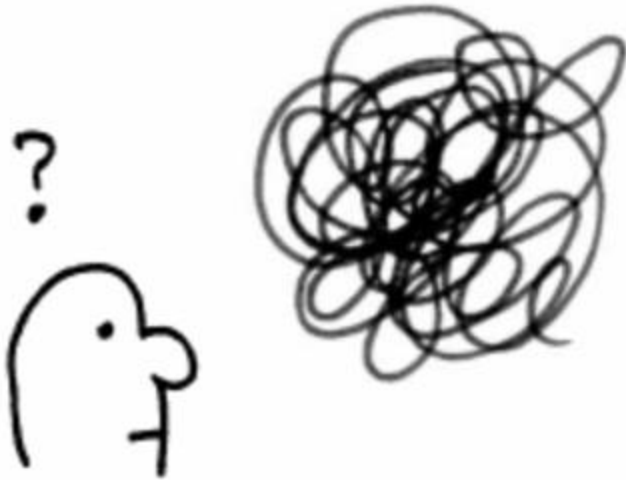
- Is dit altijd zo geweest?
- Hoe zal het verder evolueren?

Hoe link je het met de SDG's?

Duurzaamheidskwestie?

- ✓ **Complex**
- ✓ **Onderdeel groter geheel**
- ✓ **Niet duurzaamheid?**
- ✓ **Niet zomaar oplosbaar**
- Barrières?**

TERUGBLIK - REFLECTIE

Wat hebben we gedaan & waarom?

TERUGBLIK - REFLECTIE

Wat hebben we gedaan & waarom?

- Verbreding: verschillende invalshoeken onderzoeken (3P's)
- In kaart brengen van diverse actoren
- Onderdeel van een groter geheel

Diverse mensen, diverse meningen? (10')

"Rechtzaak" afval in de buurt

Diverse mensen, diverse meningen? (10')

"Rechtzaak" afval in de buurt

1. Advocaatteams voorbereiden
2. De zitting: pleidooien en verdediging
3. Vonnis
4. Reflectie

Reflectie op het verloop van de rechtzaak (10')

- Wat valt je op over het gesprek?
- Is er een consensus?
- Hoe was het om je in te leven in andere waarden?
- Wat is jouw mening?

DOEL:

- Inleven in diverse meningen
- Kenmerken van een democratische dialoog benoemen.
- Een eigen mening verwoorden over een duurzaamheidskwestie.

Wat is onze plek in het systeem? (5')

Waar kan 'jij' invloed op het systeem uitoefenen?

- Plaats elk om beurt een 'persoontje' binnen het systeem.
- Motiveer elk je keuze.

Doel: Kritische reflecteren over de eigen rol en die van andere binnen een systeem.

TERUGBLIK - REFLECTIE

Wat hebben we gedaan & waarom?

TERUGBLIK - REFLECTIE

Wat hebben we gedaan & waarom?

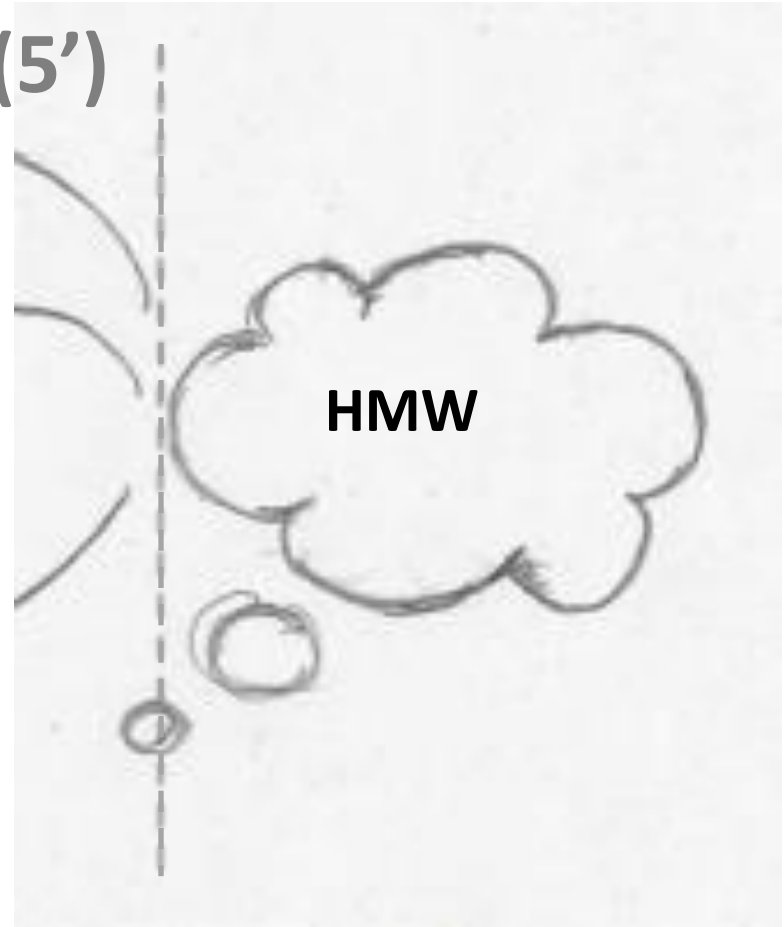
- Diverse emoties en waarden opzoeken/binnenbrengen
- Veilige omgeving voor 'afwijkende' standpunten
- Eigen mening formuleren/bijstellen
- Leren argumenteren/debat/dialog
- Inleven in andere meningen/waarden: eigen waarden in vraag stellen (transformatief leren!)
- Koppeling met de eigen leefwereld – betrokkenheid bij het probleem
- Diversiteit binnen de groep verkennen (rood persoontje op verschillende plaatsen in het systeem)

Uitdaging formuleren (5')

1. Wat in het systeem wil je veranderen?
2. Formuleer een HMW-vraag:

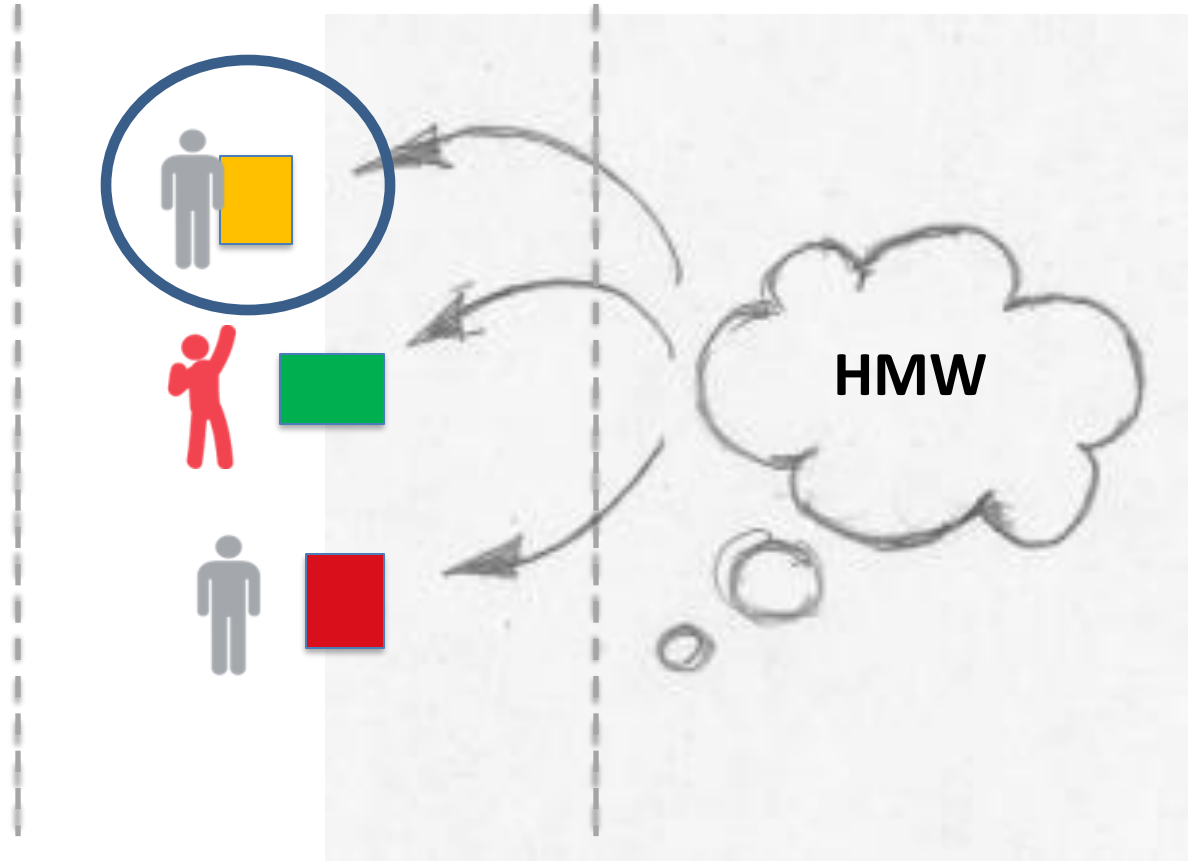
“Hoe kunnen we ...”

“Hoe kunnen we ervoor zorgen dat... (*gebruiker*) ... zodat ...(*gedrag*) ...”

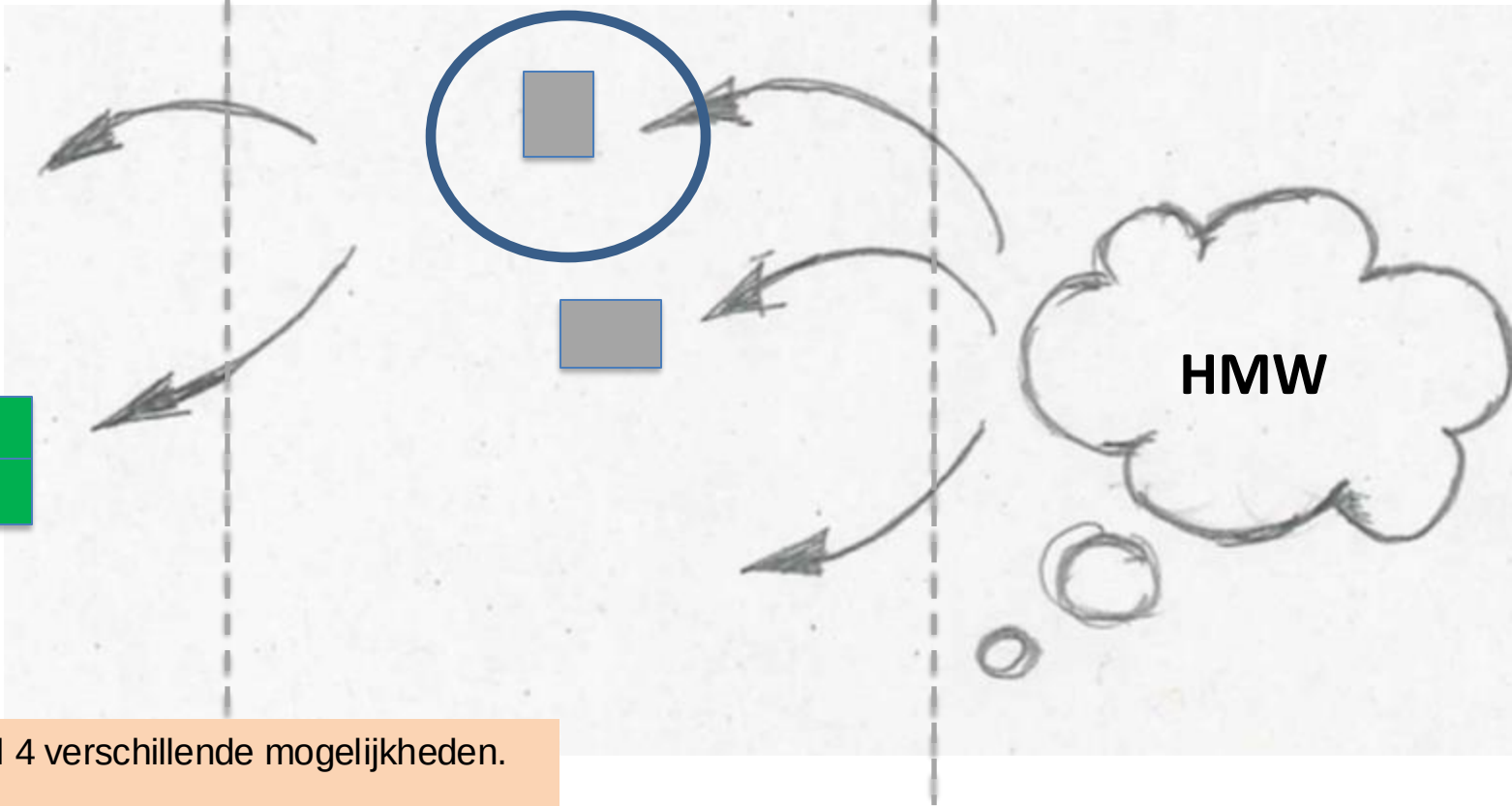
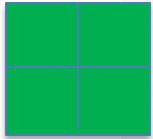
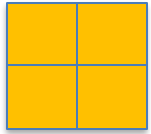

Wie heeft hier invloed op ... (10')

- Wie kan er concrete invloed uitoefenen?
- Selecteer 1 voorwaarde waarop je wil verder werken.

Daarom gaan we dit doen ... (10')

Bedenk individueel 4 verschillende mogelijkheden.
Wissel ideeën uit.

Steal and share

- Deel je ideeën
- Combineer en maak de ideeën beter
- Inplannen van je idee: waar, wanneer, wie betrokken?
- Pitch idee

Oplossingen of acties kunnen op verschillende niveaus plaatsvinden:

- individueel (wat kan ik als individu doen)
- collectief (wat kunnen wij als klas, school, wijk, gemeente, organisatie, ... doen)
- politiek of beleidsmatig.

TERUGBLIK - REFLECTIE

Wat hebben we gedaan & waarom?

TERUGBLIK - REFLECTIE

Wat hebben we gedaan & waarom?

- Zelf actie formuleren: autonome motivatie
- Handelingsperspectief geven
- Actiemogelijkheden verkennen, bedenken
- Actie willen ondernemen
- Creatief denken: complexe problematieken vragen om een 'out of the box' benadering

Educatie voor duurzame ontwikkeling

... is leren **denken over** en **werken aan**

op school leerlingen en leraren
uitrusten met competenties
om bewuste keuzes te maken
in functie van een leefbare wereld

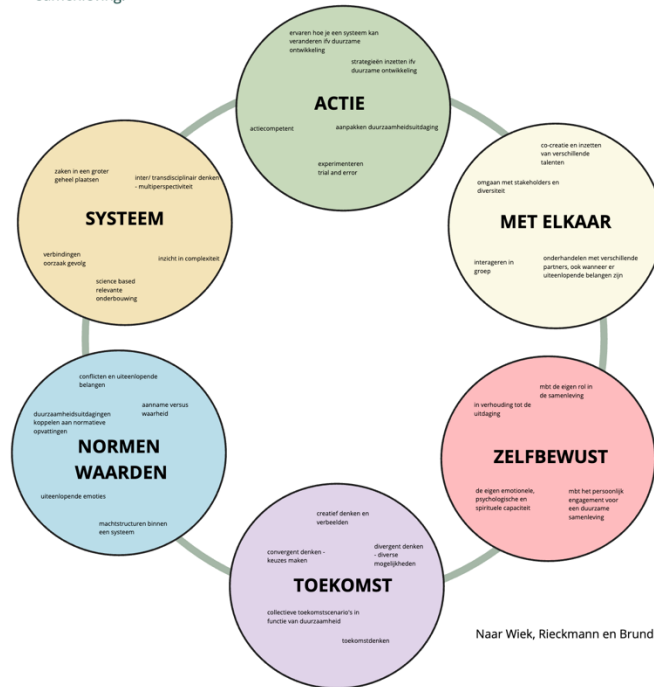
(Uit: de vlag en de lading, LNE)

Wereldburgerschapseducatie

Wereldburgerschapseducatie heeft als doel jongeren tools aan te reiken om **in actie te komen voor** maatschappelijke verandering. We spreken van transformatief leren waarbij er wordt ingezet op **maatschappelijke en persoonlijke verandering.**

ACTIECOMPETENT WERKEN AAN DUURZAAMHEID

Actiecompetenties maken leerlingen bekwaam om op zoek te gaan naar duurzame antwoorden voor maatschappelijke uitdagingen. Actiecompetenties stellen leerlingen in staat een duurzame bijdrage te leveren aan de samenleving. in staat een duurzame bijdrage te leveren aan de samenleving.

Naar Wiek, Rieckmann en Brundiers.

Ruimte creëren in onderwijs:

- waar de competenties worden gelinkt aan elkaar - dus niet fragmentair
- waar meermaals wordt geoefend en leerlingen kunnen groeien in de competenties (leerlijn) kunnen groeien in de competenties (leerlijn)

LUNCH
TIME!

Criteria leertraject

Voor wie?

Met wie?

Binnen welke lessen? > doelen?

Samenwerking partners?

Domeinen?

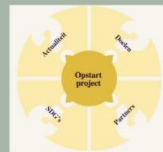
Evaluatie?

Projectontwerper

PROJECT OPSTART

Hier is inspiratie uit:

- de SDG's
- donkere leerplandoelen, actiecompetenties, transversale doelen
- aardrijkskunde of geografie (met partners)
- de actualiteit van wat leeft bij jongeren, in de buurt, in het nieuws...

10 JAAR DUURZAAM DOEL

14. Bevordert innovatie en duurzame oplossingen met het oog op duurzame ontwikkeling, waarbij toegang tot kennis voor iedereen en kennis op alle niveaus wordt bevordert. Het stimuleert de innovatie en de kennis op alle niveaus.

15. Het beschermen van het milieu en het klimaat, het behouden van ecosystemen, het behouden van biodiversiteit en het behouden van natuurlijke hulpbronnen.

16. Het bevorderen van rechtvaardigheid, vrede en recht, het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie.

17. Het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie.

18. Het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie.

19. Het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie.

20. Het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie, het bevorderen van duurzame consumptie en productie.

AANBRENGEN FASERING PROJECT

- Bereikt het project voor aan de hand van de volgende fasen.
- Actiecompetenties aanbrengen betekent dat leerlingen kennis opdoen door te onderzoeken en ontwerpen.
- Bij welke vakken domeinen kan dit project aansluiten?
- Hoe kan je het project spreiden in de tijd?

AANSluiten BIJ DE LEERPLAN DOEL, ONDERWIJS, EN KNAFT

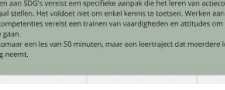
BEWIJS VAN VERANDERING

ACTIE ONTWERPEN

ACTIE ONTWERPEN

- Werken aan SDG's vereist een specifieke aanpak die het leren van actiecompetenties centraal stelt. Het voldoet niet om enkel kennis te toetsen. Werken aan actiecompetenties vereist een trainen van vaardigheden en attitudes om met kennis om te gaan.
- Niet zomaar een les van 50 minuten, maar een leertraject dat meerdere lessen in beslag neemt.

PARTNERS BETREKKEN

ALS MIDDEL TOT LEREN - hoe leren van, met en voor anderen?

- Partners zijn altijd relevant om een leeromgeving te verrijken. Maar wat verstaan we juist onder partners? En vooral hoe kunnen partners bijdragen aan een rijkere leerervaring?
- Denk goed na over het inzetten van partners en in welke fase van het project ze een meerwaarde vormen.
- Welke leerdoelen koppelt je bv. aan een uitstap of het samenwerken met partners? Is er een mogelijkheid om samen te leren?

Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.	Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.	Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.
Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.	Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.	Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.
Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.	Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.	Doelgroep Het project is gericht op leerlingen van de basisschool.

- Literair kan verschillende insteken samenvellen onder 1 partner of kan je een insize over meerdere partners verdelen.
- De insteken helpen om de vraag aan de partner te concretiseren en de leeractiviteit zo in te plannen, gekoppeld aan de leerdoelen.
- Eventueel betrek je een partner bij de opstart van een project, verdiepend of ondersteunend tijdens het verloop, of nodig je hen uit tijdens de presentatie op het einde van het project.

ACTIECOMPETENTIES EVALUEREN

1. Overloop de doelen van duurzaamheidseducatie en hoe die bijdragen aan actiecompetentie. Toon aan hoe de verschillende doelen samenhangen en elkaar versterken. Wil je werken aan de SDG's dan dienen we te leren actiecompetent te worden. Dit werkt enerzijds een onderzoekende houding aansluiten bij leefwereld, systeemdenken, omgaan met uiteenlopende waarden en een ontwerpende houding parten behelzen, testen en bijsturen, naast meer generieke competenties zoals met elkaar omgaan en zelfbewustzijn.
2. Begrijpsanalyse: zie rubric, laat leerlingen zich opschalen en prioriteren waar ze nood aan hebben om te groeien in actiecompetentie.
3. Leg de aanpak van het project uit (verschillende fasen) en hoe dit logboek belangrijk is om stil te staan bij het leerproces. Belangrijk is om open te reflecteren (niet wat er geschreven wordt staat op punten maar hoe er aan de competenties wordt gewerkt).
4. Leg uit dat het logboek en de reflecties de basis dienen voor de beoordeling.

Raindrop Toekomstbrouwers

Toekomstbrouwers UNESCO scholen

Relevante kaders, leermiddelen & inspiratie binnen het begeleidingstraject "Toekomstbrouwers" voor UNESCO-scholen. Heb je zelf een suggestie voor bijkomende bronnen? Neem contact op met thomas.remerie@arteveldhs.be

2 bookmarks

Custom sorting

Evalueren van WBE competenties

#evaluatie

KlasCement voor wereldburgers
Op de deelsite van BeGlobal vind je leermiddelen rond wereldburgerschap. Je kan er o.m. selecteren op thema's in de klas.

#lesmateriaal

#inspiratie

<https://raindrop.io/thomas-remerie/toekomstbrouwers-unesco-scholen-48762198>

Vervolg: vooruitblik planning

